

ZPRÁVODAJ 2012 ČÍSLO S DĚTMI

Horácký seniorát - Bratr Kálef

• Obsah tohoto čísla •

- 1 • Úvodník (*Miki Erdinger*)
- 2 • Ozvěny jarního dne rodin (*Jan Tkadleček*)
- 3 • Posekej a pohrab si své 2 hektary luk (*Jakub Liška*)
- 3 • Tábor Kálef (*Václav Peňáz*)
- 4 • Zpátky na povrch! (*Áron Tkadleček*)
- 5 • LESEM 2012 Blažkov (*Miki Erdinger*)
- 6 • Seniorátní setkání učitelů nedělní školy (*Eva Mrózková*)
- 6 • Sjezd (nejen) evangelické mládeže v Šumperku (*Noemi Keřkovská, Matěj Šorm, Áron Tkadleček*)
- 6 • Seniorátní dny mládeže a SSVG v Daňkovicích (*Petra Zelená*)
- 7 • Vánoční inspirace (*Dana Tichá*)
- 8 • Inspirace se šátky (*David Šorm*)
- 9 • Nedělní škola v Horních Vilémovicích (*Blanka Mejzlíková*)
- 10 • POZNÁTE HO? aneb Noc na faře v Jihlavě (*Jan Tkadleček*)
- 11 • Jak to vidí... (rozhovor s Václavem a Šimonem Peňázovými) (*Dan Šimek*)
- 12 • Krátké zprávy a pozvánky (*Martina Dvořáková, Dana Tichá*)
- 12 • Pětiminutovky (*Líza Svobodová*)

Milý Hospodine,

provedl jsi nás všechny dalším obdobím našeho života. Dalším půlrokem, kdy jsme se mohli společně radovat s dětmi, s mladými lidmi, s rodinami, a s těmi, kteří pro děti nebo mládež pracují. Dobou, kdy jsme náš život obohatili o nové vztahy, zážitky, prožitky, a tak rozvinuli naše obdarování a lidské vazby. Dobou, kdy jsme mohli být v životě jedni pro druhé, kdy naše skutky měly smysl.

Děkuji Ti za to, že stále žiji v jistotě, že s Tvojí pomocí dokážeme i to, co je zdánlivě nepřekonatelné. Děkuji ti, že jsi nás provedl všemi časy a chvílemi a držel nad námi a všemi, kteří byli s námi, ochrannou ruku.

Je to radost uvědomovat si, že se pomalu nevejdeme do označení „Zpravodaj pro práci s dětmi“, neboť zasahujeme i konfirmandy a mládež. A tak naše léto patřilo nejen dětem, ale i těm, kteří již nechtějí být za děti považováni. Tvá náruč je otevřena všem. Dětem, dospělým, veselým i smutným. A s Tvou pomocí dokáží i já nabízet náruč všem, kteří přicházejí, aby zde byli pro druhé, aby zažili něco pěkného, aby nebyli sami, aby načerpali posilu do svého života nebo do své práce. A to jak letos, tak i v roce dalším. Za to ti, Bože, děkuji. Tvůj služebník Kálef.

Miki Erdinger

Ozvěny jarního dne rodin

Tradiční mezigenerační setkání se letos konalo v Horních Dubenkách v sobotu 19. května. Kromě krásného počasí lákala dospělé účastníky zejména možnost setkání s PhDr. Janem Šiklem, známým psychologem a terapeutem, který přislíbil přednášku na téma „Co můžeme udělat pro to, aby naše děti byly šťastné a odpovědné.“ Povídání na farním dvoře nakonec bylo také o mnoha jiných věcech, rozhodně ale bylo poutavé, objevné a otevřené. Děti v té době hrály hry, učily se žonglovat či chodit po laně při programu připraveném Ditou Novotnou s přáteli. Ostatní program však mohli prožít všichni společně: úvodní pobožnost T.Vítka o domově, vlaštovkách a kostele, vlastivědnou procházku k památníku u rybníka Bor i závěrečné kouzelnické představení v podání Káji Pomahače, který svými kouzly zamotal hlavu

malým i velkým. O příjemné zázemí včetně oběda a občerstvení se postarali dubenečtí – díky! Zdařilé setkání se zúčastnilo kolem 90 spokojených účastníků. Některých z nich jsme se zeptali:

Jak se vám v Dubenkách líbilo?

- V Dubenkách se nám líbilo, moc hezky připravené.
- Výběr hosta chválím, doufám, že to i pro ostatní bylo tak zajímavé; guláš výborný, procházka vedla k zajímavému cíli a z vystoupení kouzelníka mají děti zážitek (z dopoledního dětského programu taky); takže za naši rodinu dávám sobotě v Dubenkách 1*.

Co vám utkvělo z povídání J. Šikla?

- Nejvíc mi utkvěla myšlenka o agresi, která se nemá potlačovat, protože pak vznikají neurozy... učit se být agresivní přiměřeně, včas a autenticky – téma agrese jde s námi celý život... zvládnout agresi = být sám sebou = mít radost ze života.
- Je třeba, abych jako rodič unesl agresi dítěte vůči mně – dětská agrese je ambivalentní, ale nutná – je důležité dovolit dítěti mít hněv.

- Dnešní děti jsou převychované a ne nevychované (za mých dětských let se mi rodiče až tak urputně nevěnovali a jsem docela samostatný a snad i slušný člověk), zkrátka někdy méně je více... snad se nám podaří naše děti „nepřevychovat“.
- Přeju si, abych neměla tendenci svoje děti manipulovat (nejen v dospělém věku, ale i teď) a abych jim jednou nezacpávala „hubu“ nedělní buchtou... .
- Důležitost práce na sobě sama, odvahy vydat se na cestu (tady může pomoci psychoterapie).
- Dobrá otázka je důležitější než odpověď – odpověď tuhne, stává se z ní dogma.

PŘÍŠTÍ DEN RODIN PLÁNUJEME 11. 5. 2013 VE VELKÉM MEZÍŘÍČÍ!

Jan Tkadleček

BRIGÁDY

Posekej a pohrab si své 2 hektary luk

Na jaře nás – vedoucí z tábora – napadlo, že bychom se vrhli do nějaké brigády, abychom si privydělali na letní tábory. Mít totiž o něco větší rozpočet na táboře je úžasná věc: například místo brambor ke snídani, obědu i večeři si můžete servírovat třeba gulášek s masem.

Trochu jsme se báli, že najít něco takhle narychlo a ještě navíc pro skupinu asi 10 lidí bude složité, ale štěstí nám přálo. O. s. Krajina, které se stará o chráněné a jinak cenné louky nejen na území Kraje Vysočina, nám nabídlo, abychom posekali, pohrabali a odvezli travní hmotu z 2 ha podmáčených luk u Nového Jimramova v CHKO Žďárské vrchy. Hned jsme na to kývli a začali shánět sekačky a hrábě.

Ty jsme do rukou vzali na začátku července v celkovém počtu 11 lidí. Práci jsme museli rozdělit na dvě etapy, každá z nich trvala 2 dny. Během té první jsme celou louku posekali ručními křovinořezy (na podmáčené louky totiž nesmí těžká technika – nejen kvůli chráněným druhům, ale také proto, aby tam ten traktor neskončil natrvalo). Poté bylo třeba týden vyčkat, aby tráva, jestli se tak dá říkat těm bodlákům a jiným pichlavým potvorám, alespoň trochu vyschla. No a celé jsme to zakončili hrabáním a nakládáním na vlečku pana Jílka (místního zemědělce), který posekanou trávu využil

jako podestýlku pro své krávy. A pak už jen domů do sprchy (ta po těch parných červencových dnech přišla opravdu vhod)!

Samozřejmě se nám nevyhnuly všemožné malé i velké problémy, jako náhlé deště, všudypřítomní komáři, či hledání náhradního udání trávy, protože původní zájemce nám pomoc odřekl den před začátkem. Ale se vším jsme se řádně vypořádali, a tak jsme se na táboře nemuseli tolik strachovat o rozpočet (dokonce nám i zbylo do kasy sdržení), vypomohli jsme v botanicky vzácné lokalitě a užili si pár dní pod širým nebem, což každý z nás po náročném školním roce nadšeně přivítal. Rádi bychom proto něco podobného uspořádali i příští rok. Tak jestli byste měli zájem se připojit, určitě se ozvěte!

Jakub Liška

BRATR KÁLEF

Tábor Kálef

Letos jsme dorazili na tábořiště u Křidel, domovské to sídlo skupiny Royal Rangers, kteří nám jej pronajali. Kromě toho, že to byla klasika se stany, tee-pee, latrinami, hangárem, jídelnou a kuchyní, tak se stal pevným bodem dřevěný srub, který se majestátně tyčil na okraji našeho tábořiště. Ten byl naším útočištěm při nepřízní počasí nebo tajných poradách. Co bylo nové, tak to byl příběh, který nás provázel po celou dobu tábora, jeho zápletka i rozuzlení. O židovském národu a jeho cestě z Egypta jsme již slyšeli, ale ne všechno se do Bible vešlo. I pro nás bylo překvapením, že chtěli Rudé moře nejprve přemostit a tak se dostat na druhou stranu (naše mosty musely zvládnout našťestí jen malou říčku a malé děti). Teprve když to nevyšlo, tak to zkrátka Mojžíš zařídil velmi netradičně. A když jsme se začali ucházet o přízeň různých božstev a vystavili jsme jim krásné modly, tak nás stihl trest Boží v podobě přeukrutného upíra (naštěstí se z něj vyklubal Ondra Zikmund), který nás pěkně prohnal. A tak se museli někteří zachraňovat i skokem do pálivých kopřiv, za což sklídili velký obdiv (Oskar Vogl). Nejlepší bylo, že jsme po dobytí Jericha našli nejenom vládkyni tohoto opevnění (k našemu překvapení jí byla půvabná Nána), která nás přivítala velmi mile a dokonce předala mnohé dary.

Bylo paráda když jsme se mohli dozvědět víc o přírodě, naučit se dělat uzly, namalovat si miskou nebo hrát fotbal a házet freesbie-čkem. Už mnohem menší paráda byla, když nás večer v úplně tmě přepadli kočovní beduíni a my museli prchnout mimo tábor. Naštěstí se nám podařilo zachránit to nejcennější – naše životy i táborovou vlajku. Ale když jsme z dále pozorovali,

že nám zapalují v táboře ohně a zapálili nám i stožár, tak došlo na slzy strachu a byli jsme moc rádi, že se z nich nakonec vyklubali spřátelení bledulíni (i když Danek Šimek vypadal jako skutečný beduín – byť s širokým úsměvem – i po odložení převleku). Nechtěli nás už sice odvléci do zajetí, ale výkupné v podobě vody (na poušti to samozřejmě nejcennější věc) jsme museli donést doprostřed lesa jen za svitu malých svíček. A to tedy nebylo vůbec snadné! Ale strach jsme překonali a usínali jsme s pocitem, že jsme to všechno dobře zvládli.

Letošní Kálef byl v mnoha ohledech jiný. Jiné místo, jiné děti, noví vedoucí, rozdělení na starší a menší děti. Přesto měl všechny náležitosti jako ty předchozí. Dost legrace, někdy trochu strachu a malé dušičky, spousta her, krásné

večerní čtení a „póby“, výborné jídlo a milující kuchařky, přísného felčara a vůbec. Taky nám trochu chyběla Líza, která byla po dlouhá léta pevným bodem, o který jsme se mohli opřít. Byli jsme šťastni, že se tímto pomyslným bodem stal Honza Keřkovský, a tak jsme opět pevně ukotveni. V čem byl ten letošní tábor stejný jako ty předchozí je to, že jsme si to všichni moc užili a že se budeme těšit na ten příští. Už teď jsme zvědaví, co nového nám přinese.

Václav Peňáz, ranhojič

Zpátky na povrch!

Celotáborová hra nás letos přenesla do budoucnosti, ve které jsme se vydali z podzemního krytu znovu osidlovat Zemi, dříve zničenou jadernou válkou. Z bunkru jsme vystoupali na střechu gymnázia v Novém Městě a odtud jsme již došli do tábořiště.

Při objevování povrchu zemského jsme zjistili, že tu nejsme jediní. Setkávali jsme se s různými skupinami, které se na povrchu objevily v době, kdy bylo lidstvo pod zemí: s podivnými Ulurany (mimozemskou civilizací, která se usadila na Zemi), mutanty, komunisty, anarchisty a feudály. Někteří byli přátelští (těm jsme pomáhali), někteří ne (ty jsme se snažili zneškodnit). Nakonec se nám podařilo najít zbytky minulé kolonie i zachránit svět před

další jadernou válkou. A to vše pomocí velmi zajímavých, ale i náročných her. Jednou jsme například museli ve skupinkách ujít přes deset kilometrů a jet vlakem, přičemž jsme neustále nesli jednoho člena na nosítkách.

V průběhu této hry jsme ještě plnili všelijaké úkoly, třeba najít jinou skupinu a vyměnit si s ní nosítka (což nás velmi zdrželo), či vyluštit šifru, která navíc zprvu nebyla kompletní.

Paralelně s celotáborovou hrou probíhala i soutěž jednotlivců zvaná survival. Hrál se systémem „kdo přežije“, takže soutěžící jeden po druhém vypadávali, až zbyli poslední tři – vítězové. Zároveň ale byla i speciální kola, při

kterých se mohl někdo do hry vrátit nebo získat imunitu, což dotyčného zachránilo před jedním vyřazením. Jeden z úkolů například po soutěžících chtěl, aby snědli „mutantí veverku“ – dost nevábně vypadající maso (ve skutečnosti to byl na červeno obarvený bez soli uvařený vepřový jazyk), které měli zapíjet „mutantí krví“ (zelený škrob se žmolky), aniž věděli, co to jedí a pijí. Kdo dojedl poslední nebo jídlo neudržel v žaludku, vypadl.

Velmi dobrým nápadem také bylo zavedení táborové měny, díky níž jsme si mohli kupovat různé výhody (jako předběhnutí ve frontě na jídlo, či vynechání ranní rozcvičky), nebo jsme naopak museli platit pokuty. Víčka (platidlo) se mohla vydělat prací, ale i sázením na vítěze při některých hrách.

Na táboře samozřejmě nechyběly noční hry, ve kterých jsme si procvičili orientaci v lese, ale ani noční hlídky a služby v kuchyni, za něž nám bylo odměnou tradičně výtečné jídlo. Večer bývaly diskuze nad tématy – buď určenými, nebo někým navrženými. Bavili jsme se například o eutanazii nebo legalizaci marihuany.

Ještě dlouho po skončení tábora mi v uších zněl refrén táborové hymny:

„Hej hej kámo, hele koukej,
neboj se nic, všechno bude oukej,
všechno bude fajn.“

Áron Tkadleček

OHLASY

LESEM 2012 Blažkov

Konec dobrý, všechno dobré, praví staré přísloví, a já pevně věřím, že i takto můžete hodnotit letošní prázdniny dvacítkou mladých lidí, kteří ukončili prázdniny týdenním pobytem na Blažkově. Toto středisko biblických kurzů (opravdu se to takto jmenuje) přivítalo do své náruče mládežníky, z nichž mnozí ještě měli mokry inkoust na Konfirmačním listu, z Horáckého a Brněnského seniorátu. Někteří jej znali z dob, kdy byli dětmi a jezdili sem na dětské tábory, někteří z rodinných rekreací, pro některé je toto místo „srdeční záležitostí“. Ale co bylo pro všechny (včetně vedoucích) nové, byl model týdne pro mládež, který kombinoval prvky klasických biblických kurzů a dětských táborů.

Dopolední programy na téma „vztahy“ rozvířily diskuze, otevřely nové obzory či utvrdily myšlenky účastníků v tom, co každým dnem zažívají a co je pro ně aktuální. Od „já a já“, jsme přes „já a kamarádi, rodiče a partner“ prošli až po „já a Bůh“. A to vše za využití diskuzních skupin, ilustračních scének, mozkobouření (tedy brainstormingu), sdílení zkušeností vedoucích a názorů účastníků. Dopoledne nás nenechalo klidnými, byť fyzicky jsme se moc neunavili.

Zato odpoledne, které bylo vzpomínkou na doby dětských táborů, nás fyzicky vyštávil jen co je pravda. Duo Láda Chladil a Kuba Rozbořil si na každý den připravilo vypečenou hru, kdy jsme ve skupinkách plnili různé úkoly, stanoviště či překonávali mnohá úskalí a překážky. Například kutálení pneumatiky od traktoru asi čtyřkilometrovým úsekem (lesem, skálou, řekou, blátem, shnilými bramborami, z kopce a do kopce a to vše na čas) zůstane dlouho v našich vzpomínkách. Byť jsme v danou chvíli často hrdali, byli jsme rádi, že nás hry vedly ke spolupráci, ohledu na druhé, pomoci a všelijak prohlubovaly naše kamarádké vztahy.

Ale i přes všechny tyto přínosy jsme byli nakonec rádi, že předvečerní program jsme trávili v dílnách, ať již při malování triček, konstruování mostů ze špejlí, zajímavým pohledem na detaily přírody kolem nás, nebo při lámání si hlavy nad hádankami či oblíbené relaxaci. Tento blok hezky uzavíral celou programovou skladbu, která rozvíjela naše tělo, duši i ducha.

LESEM, tedy letní seniorátní mládež, je projekt, který má před sebou otevřenou budoucnost. Již teď se začíná plánovat rok příští, a tedy i celé vedení věří, že již mnozí z vás, kdo jsou ve věku 14 až 19 let plánují, že za rok vyrazí, a tedy poslední týden prázdnin již mají obsazený. Celá parta vedoucích se na vás moc těší ☺.

Miki Erdinger

Seniorátní setkání učitelů nedělní školy (1. 9. 2012 v Jihlavě)

Sklerotická hlava neudrží mnoho, ale vzpomínky, které v ní zůstanou, jsou patrně ty nejzajímavější. A protože vzpomínku na Seniorátní setkání učitelů nedělní školy v Jihlavě píšs časovým odstupem, předkládám pouze to, co mě oslovilo a nepropadlo sítem času:

Zaprve moc se mi líbily praktické ukázky nedělní úlohy o doplnění kruhu dvanácti, které by jistě nadšeně přijaly i děti. Jednak úžasné pomůcky – sestra Jana přivezla veliký klobouk, ze kterého jsme losovali kamínky, a bratr

Robert připravil dvanáct papírových apoštolů přilepených na špejlích. Také pohybová akce by určitě děti zaujala: udělali jsme kruh jedenácti, v rukou malé apoštoly na špejlích, a losováním se doplnil počet. Výborný byl i úplný začátek vyprávění – moment překvapení – co se skrývá pod šátkem (apoštolové na špejlích zapíchnuti v polystyrenu).

Zadruhé přednáška br. f. Ryšavého o tom, jak dítě vnímá neživé a živé věci a jak to aplikuje ve svém pohledu na Pána Boha. Kdyby byla přednáška kratší a praktičtější, asi bych si zapamatovala víc.

Zatřetí lva Oukropcová přijela vyprávět o biblických hodinách pro nejmenší děti – o Ovečkách, které vede v Brně. Na přístupu lvy mě nejvíc zaujalo její úvodní vyznání, proč vyučuje náboženství už předškolní děti a jak je důležité předávat svoji víru dál. Takové povzbuzení, myslím, potřebujeme čas od času slyšet. Dobrý mi přišel také nápad s učením se biblických veršů nazpaměť – napsat na velký papír, přimalovat a stále opakovat. Vyzkoušeli jsme si pár písniček s ukazováním, ale nebylo moc času . . .

Začtvrté velmi vřelé přijetí od jihlavských, protože nad spoustou úžasných dobrot jsme měli příležitost popovídat si se známými i navázat nové vztahy. Děkuji všem. *Eva*

Sjezd (nejen) evangelické mládeže v Šumperku

Tématem letošního sjezdu byl **MOMENT**. Tentokrát sjezd probíhal už od čtvrtka až do neděle, tudíž byl o den delší než obvykle, což nás potěšilo. Absolvovali jsme spoustu zajímavých přednášek i doprovodných programů. Mezi doprovodný program patřil např. PUB (Posezení U Bublinek), sport, kino, dílny atd. Sjezd jsme završili dražbou loga a koncertem skupiny Krásné nové stroje. Během sjezdu jsme se setkali s mnoha přáteli a seznámili jsme se s novými lidmi. V neděli byly hromadné bohoslužby v kostele s vysluhováním Večeře Páně.

Noemi Keřkovská, Matěj Šorm a Áron Tkadleček

Co bylo na sjezdu nejlepší?

Nejvíce nás bavila nabídka Mikiho Erdingera, že můžeme prodávat v PUBu (je to něco jako hospoda, ale s nealkoholickým pitím, dá se tam hrát na hudební nástroje nebo si zahrát stolní hry, prostě super). Dílny i přednášky na sjezdu byly taky bezva a když člověk zrovna nechtěl jít na přednášku, mohl se podívat trochu po Šumperku, je to pěkné město! My jsme byli s mládeží z Horáckého seniorátu na sjezdu většinou pohromadě a moc jsme si to užili! Byli jsme na sjezdu už vloni a pokaždé se nám to moc líbilo. Je to příležitost poznat spoustu fajn lidí a farářů z různých krajů ČR. Moc se těšíme na další sjezd, který se bude konat příští rok v Jindřichově Hradci. Doufáme, že se k nám přidají další! *Matěj Šorm*

Seniorátní dny mládeže a SSVG v Daňkovicích

Seniorátní setkání mládeže se uskutečnilo v Daňkovicích od 14. do 16. září, tedy od pátku do neděle, kdy tato akce vrcholila **Seniorátním setkáním všech generací (SSVG)**.

Zpočátku jsme ani pořádně nevěděli, kdo všechno tu bude, nakonec nás ale přijelo hodně, a já sama jsem tam poznala řadu nových lidí. V pátek jsme se vzájemně poznávali díky společenským hrám. V sobotu jsme pomáhali místnímu sboru s drobnými přípravnými pracemi na SSVG. Ještě bych chtěla zdůraznit, že na oběd jsme měli Mikiho skvělou činu. Po obědě jsme trochu

sportovali a je třeba říct, že jsme se při tom hodně sblížili. Přijel za námi host, farář David Sedláček. Jeho zajímavý program byl o kolektivu, důvěře a jednotlivé osobnosti. Moc se mi to líbilo a myslím, že ostatním taky. Hráli jsme i sjezdovou hru o různých národech, kterou vytvořil Dan Matějka. Docela se mu povedla a my jsme si při ní užili spoustu legrace. V neděli ráno jsme zvolili nový SOM (seniorátní odbor mládeže), z čehož měli obzvláště velkou radost Miki a Dan. Potom jsme si rozdělili práce a každý šel něco dělat. Kluci stavěli stany a holky pomáhaly s pomazánkami. Na zahradě jsme sbírali ovoce a roznášeli lavičky.

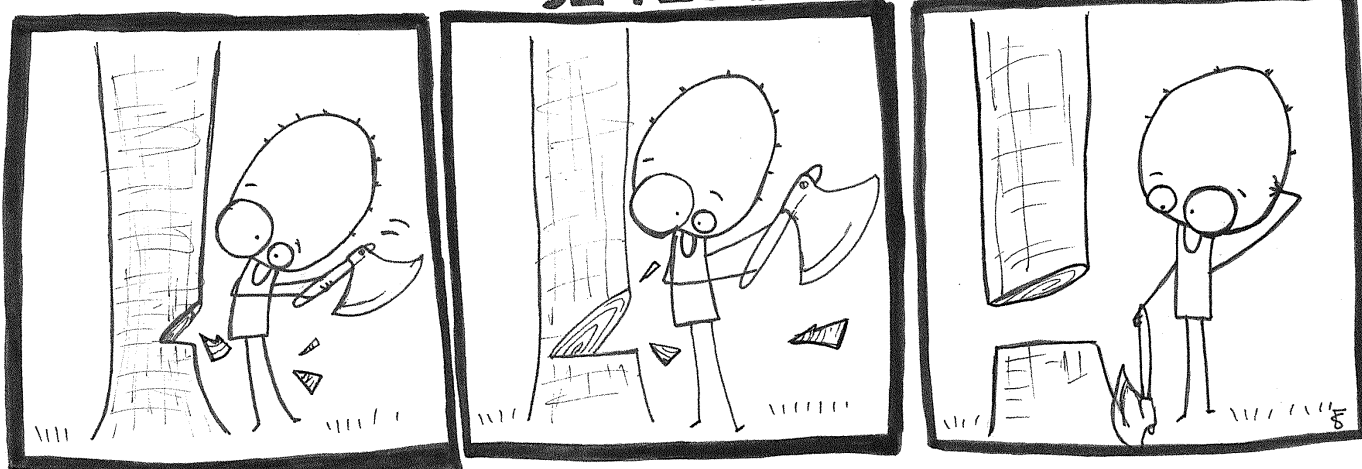
SSVG začalo pěknými bohoslužbami, které měla farářka Rut Kučerová. Potom následovaly různé programy pro malé i velké, starší i mladší – pétangue, výroba šperků, přednášky a výlet. Vše zakončila klauniáda, která se, myslím, všem líbila.

Když setkání skončilo, všichni se začali pomalu rozjíždět domů. V tu chvíli mi bylo celkem smutno, protože celý víkend byl moc fajn a poznala jsem nové kamarády. Na sjezd i seniorátní setkání mi zbyly pěkné vzpomínky, které si mohu oživit na webových stránkách daňkovického sboru.

Petra Zelená

Moc se mi su líbilo.
altabedka

KDYŽ SE STROMU HECHKE JE TĚŽKÉHO PORAZIT!!!

Autorkou tohoto i následujících comicsů je Dita Novotná

NÁPADNÍK neboli INSPIROMAT

Vánoční inspirace

Taky si rok co rok lámete hlavu nad tím, co dětem přichystáte za dárečky na dětskou vánoční slavnost? I my v Sázavě se každý rok snažíme vymyslet něco neotřelého, nejlépe ručně vyrobeného. Pokud se podaří a někdo je „osvěcen“ nápadem, je vyhráno. Pak už se ostatní rodiče ochotně sejdou u výroby dárků pro své děti, nadějně herce vánoční hry.

Minulý rok jsme koupili bílé porcelánové hrnky a ty pak vyzdobili zapékacími barvami. Každé dítě si tak odnášelo hrneček se svým křestním jménem. A rok před tím jsme zase malovali trička textilními barvami.

Pokud budou naše nápady inspirací třeba ve vašem sboru, budu ráda. A jestli máte i vy nějaký dobrý tip, určitě ho do budoucna s námi sdílejte. Dobré nápady každý rád využije.

Krásné a vydařené dárečky přeje

Dana Tichá, Sázava

Inspirace se šátky

Současné žalostně chudé až impotentní období nás, evangeliků, v produkci katechetických materiálů a pomůcek pro práci s dětmi na biblických hodinách mne donutilo hledat takřka všude. Příliš mě neoslovily materiály evangelikální provenience (ač mnohé z nich mám doma). Nechtělo se mi „recyklovat“ tematické cykly z přípravek na nedělní školu (které mám beztak již všechny použité) i proto, že nechci, aby biblická pro děti byla „nedělkou v týdnu“, ale ani výukou náboženství. A tak po jednom seniorátním setkání učitelů NŠ v Novém Městě na Moravě, kde byla hostem Petra Macháčková, jsem se jal zkoumat materiály římskokatolické, především ty, které vydávají v diecézi Ostravsko-opavské (k zakoupení na www.kartuzian.cz).

Tato metodika vychází z teoretické (avšak mnou nezkoumané) pedagogiky Franze Ketta, která už od prvního pohledu jde cestou nejen informace, ale celkového zážitku, aby obě vedlo děti k „pochopení“ a osvojení si cesty víry i pomocí liturgie. Minipísně (podobající se liturgickým popěvkům) očividně navazují na zpěvy z Taizé. Metodika pracuje s nepřehledným množstvím barevných šátek, nasbíranými přírodninami (listy, kaštiny, žaludy, kamínky, mušličky, provázky . . .) a vždy je spojuje látkový ubrus ve tvaru kruhu (jsou různé barvy podle liturgického roku i příběhů), svíčka uprostřed a děti sedící kolem (stolu ale asi lépe na koberci). Poslouchají příběh (můžeme použít biblické obrázky či postavičky), zkouší některé prvky z příběhů přehrát do miniscének s popěvkou, zdobení ubrusu šátky a různými předměty (asi blízké myšlenky východních mandal).

Praktickou zkušenost mám s materiály: „Dnes budu tvým hostem“, což je metodika pro přípravu dětí ke svátosti smíření a eucharistie a „Aby malé bylo velké“, náboženská výchova předškolních dětí. Materiály jsou pěkně

a přehledně zpracované, ten první k mému potěšení obsahuje desky s pracovními listy pro děti i kopírovatelný „dopis pro rodiče“, ve kterém je zopakován příběh a návody, jak si rodiče s dětmi mohou o tom ještě dále společně povídat. Není těžké si uvědomit, že k obnovení myšlenky rodinných pobožností je jen malý kousek. Nemám zpětnou vazbu, jestli rodiče s dětmi tyto dopisy četli a pracovali s nimi doma (pro příště nesmím zapomenout o tom s rodiči před biblickými hovořit více), ale mám zpětnou vazbu od dětí na biblických. Je třeba říci, že jsem pro osvojení si metodiky neudělal maximum (např. školení, naučení všech písniček v materiálech), a tak to celé hodnotím s vědomím, že jsem s tím nemusel pracovat dostatečně dobře. Řekl bych, že děti způsob práce zpočátku okouzli, ve srovnání s jinými biblickými byly klidnější a soustředěnější. S šátky pracovaly rády (zejména holky) a zdobení si užívaly. Bylo pěkné vidět, jak v nich pracuje fantazie, jak se do příběhu „ponořují“, zapojují nejen rozum, ale smysly. Postupně ke konci školního roku jsem trochu cítil, že ona metodika je trochu jednostranná a že neškodí zkoušet něco jiného (třeba to dosud osvědčené). Také jsem ubral na liturgičnosti, metodiku jsem si upravoval, aby více seděla „naším“ dětem.

„Dnes budu tvým hostem“ také nezapře, že je přípravou k prvnímu přijetí, tedy vybrané příběhy a způsob práce úzce tematicky zaměřené je třeba rozšířit a časově nastavit (vychází to asi jen na půl roku). Jako mírně slabou stránku vnímám pracovní listy (zlatý Zdenka! – pozn. Šorm), které příliš nevedou k interakci (jsou na měkkém papíře), ale spíše stále opakování vybarvování si pastelkami. Jsou zde však tištěné písně, modlitby a zamyšlení, ke kterým se budou děti třeba později vracet a znova si je pročitat. Ač si myslím, že čeští autoři se snaží o ekumeničnost, terminologicky i tematicky se „římská“ formace nezapře. Na druhou stranu pro ekumenické porozumění dětí (kolik z těch našich sborových má katolického rodiče), rozšíření obzoru a pro ještě nějakou další formaci je to velmi dobré. Letos s dětmi probírám „A zástup stále přichází a zas jde dál . . .“, tedy vracím se zpět k tomu klasicky evangelickému (se silnějšími i slabšími stránkami s tím spojené). Ale už nám na stole nechybí kruhový ubrus, svíčka uprostřed, soustředěná modlitba na začátku a občas přidám také nějaké to „zdobení“. Doufám, že děti ten zážitek „jiného času“ (slavnostního, tvořivého, pokojného) bude vést k tomu tento čas později hledat třeba při nedělních bohoslužbách.

Více info na:
<http://pedagogika.archa.info/>

Za evangelický sbor v Horní Krupé a Havlíčkově Brodě srdečně zdraví
David Šorm, farář

Nedělní škola v Horních Vilémovicích

Dostali jsme „za úkol“ napsat příspěvek do Zpravodaje pro práci s dětmi, jak u nás funguje nedělní škola a jaké jsou naše postřehy nebo zkušenosti. Na okraj musím říct ve vsí skromnosti, že škola je trochu silné slovo, že jsme spíše jenom školička a žádná z nás nemá pedagogické vzdělání. V naší nedělní škole v současné době vyučují tři sestry, které se střídají. Domlouváme si harmonogram asi na 3 týdny dopředu. Děti se účastní začátku bohoslužeb, aby i ony si uvědomovaly, že jsou součástí celého sboru, a že do něj také patří. Do nedělní školy odcházejí po 2. písni, která je téměř vždy z dětského zpěvníku. V několika minulých letech navštěvovalo nedělní školu osm dětí, ale málokdy byly přítomny všechny. Průměrně jich bývala polovina. V takové sestavě se lépe učí témata, která na sebe pevně nenavazují, a nebo navazují jen volně. V každém případě ve stručnosti zopakujeme téma z předchozí neděle, než začneme probírat nové.

Vzhledem k tomu, že některé děti povyroستly, tudíž už do nedělní školy nechodí a další nepříbyly, tak se občas stane, že se nedělelka nekoná. To pak nás učitelky trochu zamrzí, že naše příprava nebyla využita. Zvláště když si třeba s přípravou dáme více práce a nachystáme různé názorné rekvizity, které by děti bavily. Tak doufáme, že když dá Pán Bůh, zase nějaké děti přibudou.

Ve výuce nedělní školy postupujeme už léta podle doporučených pomůcek pro učitelky nedělní školy a náboženství. Každoročně (i letos) se zástupci učitelky nedělní školy zúčastňují seniorátního nebo celocírkevního setkání učitelů nedělních škol, kde čerpáme inspiraci a duševní podporu.

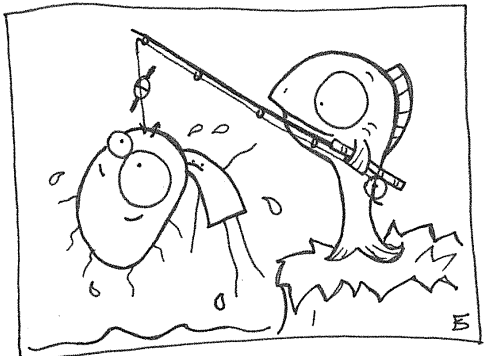
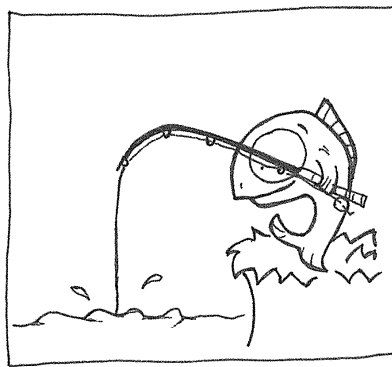
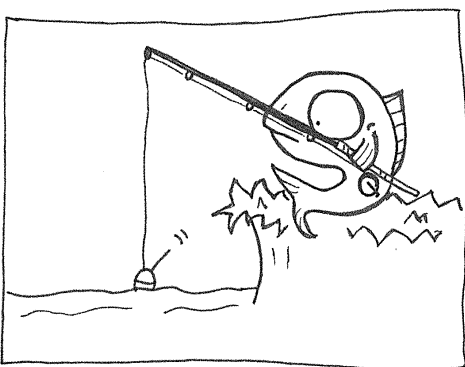
Letos jsme byly v Jihlavě. Mě osobně se moc líbil příspěvek přenášející lvy Oukropcové z brněnských Oveček, který se týkal náviku zpěvu několika písní spojených s ukazováním (děti stojí v kruhu, zpívají a ukazují), hlavně píseň „Pán Bůh má všechny rád, já to vím!“ Mám předsevzetí to v naší neděle děti naučit, protože hýbá-li píseň se mnou, snadno chytí i děti. V našem sboru je zvykem na 2. svátek vánoční pořádat dětské bohoslužby. Děti mají připravené básničky a scénky, vánoční zvěstování z Bible, vánoční písně a koledy. Po většinu roků přípravu i průběh bohoslužeb z větší části organizoval, cvičil a provázel slovem bratr farář.

Posledních pár roků a hlavně poslední uplynulé dva roky, kdy je sbor administrován, se učitelky nedělní školy snaží dělat více samy. Takže bratr farář něco doporučí, my si to upravíme pro naši potřebu, rozdělíme dětem role, rozmnožíme texty. Společně s bratrem farářem o hodinách náboženství a též v nedělní škole (už samy) zkoušíme texty, případně písně. Celé dětské bohoslužby pak už mají učitelky nedělní školy ve vlastní režii. V první části dětských bohoslužeb je vloženo krátké kázání, které přečte některá ze sester učitelky.

Při přípravě a secvičování vánočního programu pomáhá ještě další sestra, která má jinak na starosti čtené bohoslužby. Kázání sestaví vždy bratr farář. Doprovod k písničkám po oba poslední roky zajišťovala děvčata Mejzlíková. Letos náš sbor stále ještě nemá svého faráře a děti nám ubylo, takže budeme muset vymyslet, jakou podobu bude letošní vánoční zvěstování mít.

Blanka Mejzlíková, Horní Vilémovice

NOČNÍ MŮRA RYBÁŘE

POZNÁTE HO?

aneb Noc na faře v Jihlavě

Letošní Noc na faře pro děti byla obestřena jednou záhadou. Kdo je ten Neznámý, jehož příběh jsme od sobotního odpoledne až do nedělních bohoslužeb prožívali? Jeho jméno zůstalo pro většinu účastníků utajeno až do konce. To dodalo už tradiční a oblíbené „přespávací“ akci zajímavý náboj. Pokud byste chtěli něco podobného uspořádat ve vašem sboru, nabízím vám připravený zábavně-dobrodružný program „Objevování příběhu jedné biblické postavy“. A na ochutnávku přikládám malou fotoreportáž.

Jan Tkadleček

1 Polnice, džbán a pochodeň provází Neznámého

2 „Hospodin s tebou, udatný bohatýře!“

3 Kdo chlemtá jako pes?

4 Průzkumná cesta s pochodní

5 V táboře nepřítel se ukládají k spánku

6 Kdo se odváží jít tam sám?

7 Poslední záhada vyřešena

Jak to vidí... (rozhovor s Václavem a Markem Peňázovými)

Marek Peňáz

Co je tvůj nejoblíbenější sport?

Fotbal

Čím by si chtěl být až budeš dospělej?

To je dost blbá otázka, já nevím! To může být hodně věcí, ale úplně nejraději? ... Doktor?

Nejoblíbenější Jídlo?

Jé, to nevím, tak špagety.

Jak by měl podle tebe vypadat ideální den?

Ráno vstanu, kávu si dám, nedostat pětku ve škole, no nevím, aby se dařilo.

A jak si představuješ ideální neděli?

Nejít do kostela to je jedna věc, nehrát na klavír, lenořit.

Václav Peňáz

Nejoblíbenější jídlo a nejlepší kuchař?

Kachno knedlo zelo, červený zelí a bramborovej knedlík. A nejlepší kuchař tchýňa Boženka.

Co si myslíš že bude dělat za práci tvůj syn Marek?

Chce být lékařem, on to říká.

A koho má jako životní vzor?

Tak to bude Messi a strejda Leoš.

Jak by měla vypadat ideálně prožitá neděle?

Ráno klidná snídaně, s mírným řevem do kostela, kostel, po kostele kafe s buchtou, výborný oběd, a odpoledne nějaká aktivita – jít na kolo, jít na hříbky, stavět sněhuláka...

Ideální den?

Líbí se mi, když dělám volnočasové aktivity, to znamená když jsem s fotbalistama, tak se mi to moc líbí, když jsem s dětma na táboře, tak se mi to taky moc líbí, když jsem s rodinou a děláme něco společně, tak se mi to líbí. Všechno, co nezavání tím, že to dělat musím, i sázení stromků je krásná volnočasová aktivita, když chci!

Dan Šimek, Nové Město na Moravě

KRÁTKÉ ZPRÁVY A POZVÁNKY

Advent s dětmi v novoměstském sboru

2. 12.	9.00	Nové Město – dětský orchestr (doprovod zpěvu)
	10.30	Nové Město – vernisáž výzdoby oken v presbyterně
	14.00–17.00	Nové Město – Adventní dobročinný jarmark (součástí je „dětská tržnice“)
16. 12.	17.00	Rovné – bohoslužby s vánoční hrou
23. 12.	07.50	Bystřice – bohoslužby s vánoční hrou
24. 12.	15.30	Nové Město – dětská vánoční hra „Hej, narodilo se vám děčko!“
26. 12.	09.00	Nové Město – Rodinné bohoslužby

Martina Dvořáková, Nové Město na Moravě

Zprávy ze Sázavy

Děti ze sázavského sboru podnikly na podzim výlet divokým kaňonem řeky Doubravy s ohněm a gulášem z kotlíku. Při listopadové „přespávačce“, která proběhla před vydáním tohoto zpravodaje, děti společně pekly chleba na Večeři Páně na nedělní dětské bohoslužby. Prosinec bude, podobně jako v jiných sborech, patřit hlavně přípravám na dětskou vánoční slavnost a nacvičování divadelní hry, také se sejdou rodiče k výrobě dárků do nadílky.

Dana Tichá, Sázava

Pětiminutovky

Obličejová tichá pošta

Příprava ani pomůcky nejsou třeba.

Odpočinková hra pro zasmání, uvolnění. Vytvořte ve skupině takovou atmosféru, ve které nikomu nevdá tvářit se alespoň na chvíli „hloupě“.

Všichni se posadí do kruhu a zavrou oči vyjma jedince, který posílá svůj obličej. Ten si nachystá svou grimasu a zaklepe na rameno svého souseda. Soused otevře oči a přijme posílaný obličej. Poté zaklepe na dalšího v kruhu a snaží se poslat tu samou grimasu dál. Ti, kteří již obličej předali dál, smějí sledovat vývoj hry. Nakonec se grimasa dostane až k hráči, který ji vyslal. Ten pak na závěr předvede ostatním, jaká byla původní grimasa. Přejí hodně legrace.

Kdo jsem? Co jsem?

Příprava: 5 minut

Pomůcky: samolepící kartičky nebo lístečky a špendlíky (nejlépe zavírací)

Komunikační hra s pohybem pro všechny věkové kategorie. Lze ji využít pro opakování příběhu, znalosti biblických postav, nebo jen tak pro zábavu na jakékoli téma.

Vyberte tolik biblických postav z příběhu, kolik je dětí ve vaší skupině. (Případně věci a místa důležitá v příběhu, slavné postavy, zvířata pro nejmenší, apod.) Zapište jména či názvy na kartičky. Samolepící kartičky můžete dětem přilepit na čelo nebo na záda (případně využijte spínací špendlík) tak, aby neviděly, co mají na své kartičce napsáno (pro předškoláky nakresleno). Úkolem je zjistit „Kdo jsem?“ nebo „Co jsem?“ Děti se mohou navzájem ptát, dívat se na kartičky ostatních. Otázky, které kladou, mohou být pouze takové, na které se odpovídá ano/ne. U menších dětí je lepší tyto otázky trochu nacvičit. Je-li volba vašich postav nebo věcí a míst náročnější, můžete před zahájením hry zveřejnit seznam vámi vybraných názvů. Děti pak mají možnost dedukovat, která věc, či postava v místnosti není – pokud si ji pamatují. Kdo zjistí, nebo si myslí, že ví, kým nebo čím je, posadí se. Když všichni zjistí, čím jsou, nebo se rozhodnete hru ukončit (určíte předem časový limit), nastává druhá část hry, kdy děti řeknou, co si myslí, že jsou a případně svoje rozhodnutí podpoří argumenty, které se dozvěděly z odpovědí spoluhráčů. Teprve potom se smí podívat, co mají na své kartičce napsáno nebo nakresleno.

Příběh vlaštovek

Příprava: 10–20 minut

Pomůcky: papíry A4 nebo A5, fix nebo zvolíte-li psaní na počítači, tiskárna

Komunikační a zručnostní hra vhodná pro starší děti. Lze ji využít i s malými dětmi, máme-li k dispozici příběh v komiksově podobě. Hra zahrnuje výrobu, skládání vlaštovek.

Připravte si příběh, který chcete vyprávět nebo zopakovat v jednodušších formulacích, tak aby se daly zapsat na papíry. Na každý list zapište (vytiskněte) jednu větu z příběhu nebo kratičký odstavec (případně komiksový obrázek). Vět, část příběhu a tedy i listů papíru by mělo být alespoň tolik, kolik je dětí ve skupině, může být i více. Rozdejte dětem papíry, každému jeden nebo i více a nechte je složit vlaštovku. Pokud umíte jiné zajímavé letadlo, naučte je to. Děti pak vyzkouší let své vlaštovky a každý si sebere tu, která k němu přiletí nejbližší (je vhodné, aby děti u toho seděly v kruhu). Vlaštovku(y) s dětmi rozbalte a nechte každého z nich přečíst, jakou zprávu (větu) mu vlaštovka přinesla. Vysvětlete, že se pokusíte sestavit celý příběh tak, jak se opravdu odehrál. Nechte je diskutovat o pořadí. Příběh můžete skládat na zemi nebo přesunovat magnety na tabuli apod. Na závěr si ho společně přečtěte.

Líza Svobodová

